

Letošní rok si připomínáme sté výročí vzniku našeho samostatného státu. V jeho předlouhé a bohaté historii se často vyskytovala číslice OSM na konci letopočtu toho roku, v němž došlo k významným historickým událostem. Takovou osmičku má ve své historii i Betlémská kaple, kam jsme nedávno při procházce Prahy zavítali.

Velice vstřícné průvodkyně nás zasvětily do historie této kulturní památky, jejíž význam sahá do 15. století, kdy zde kázal Mistr Jan Hus. A právě postava našeho neznámějšího kněze, který bojoval za pravdu a položil za ní i život, jakoby nabývala na významu i v dnešní době, kdy se často na stránkách denního tisku nebo v televizi pravda překrucuje, vykládá jinak nebo zastírá.

Stejně jako pamětní deska tří mučedníků Martina, Jana a Staška popravených za to, že se postavili proti odpustkům, evokuje nedávnou smrt slovenského novináře, který se také odvážil ukázat na zlo páchané mocnými lidmi a zaplatil za to životem. Na zdech kaple jsou zachovaná torza dobových nápisů Husových a Jakoubkových textů, která mají platnost i dnes, přestože je jiná doba. Ale chamtivost a touha po moci a penězích a potlačování těch, kteří najdou odvahu se proti tomu postavit, je tak stará, jako lidstvo samo.

Původní kaple byla postavena v letech 1391–1394 a byla určena pro kázání v českém jazyce. Založil ji Hanuš z Mühlheimu s Janem Křížem. Kněz Mistr Jan Hus se stal správcem kaple 14. 3. 1402 a kázal zde až do roku 1413. Protože jeho slova byla velice odvážná na svoji dobu, brzo na jeho kázání chodilo až 3000 lidí, včetně druhé manželky Václava IV, královny Žofie Bavorské. Protože byl Jan Hus i rektorem pražské univerzity, byla kaple spojována i s univerzitou.

V pozdějších letech, již po Husově smrti, sloužila kaple jako farní kostel. Roku 1548 byla nákladně obnovena k uctění památky Mistra Jana Husa. Po Majestátu Rudolfa II. se o ni starala Jednota bratrská. Roku 1622 byla postoupena Tovaryšstvu Ježíšovu, které tehdy spravovalo pražskou univerzitu. V roce 1786 byla pro svůj špatný stav z velké části zbořena a parcela sloužila jako sklad dřeva. V letech 1836–1837 zde byl postaven činžovní dům.

U příležitosti pětistého výročí Husovy smrti se Betlémskou kaplí zabýval architekt Alois Kubíček, který ve starém protokolu vyčetl, že pro novostavbu domu vzniklého v místech bývalé kaple, se mělo použít starého zdiva až do výše druhého patra. To potvrdil o čtyři roky později vlastním průzkumem pomocí sond, kdy našel zbytky ostění gotického okna.

Po komunistickém převratu v únoru 1948 ministr školství a kultury a velký ideolog Zdeněk Nejedlý rozhodl o obnově kaple, takže obytný dům byl zdemolován a začala rekonstrukce, kterou projektoval architekt Jaroslav Fragner. Režim chtěl použít kapli s připomínkou doby husitské k propagandistickým účelům. V roce 1987 ji převzalo České vysoké učení technické a po další rekonstrukci byla roku 1992 otevřena pro veřejnost.

V kapli se konají ekumenické bohoslužby, imatrikulace, promoce či jmenování profesorů.

Prostředí je to více než důstojné. Interiér tvoří síňová prostora s dřevěným stropem neseným dvěma pilíři na místě pilířů původních. Z doby Mistra Jana Husa jsou zachovány portály Domu kazatele, kamenný otvor sanktuária a dvě obdélná okénka dělená kamenným gotickým křížem. Kromě dříve zmíněných zbytků dobových nápisů za zmínku stojí i studna a vyvýšená dřevěná kazatelna. Součástí prohlídky je i návštěva místnosti, kde žil Mistr Jan Hus a na panelech je popsána doba, ve které žil, dílo, kterým se proslavil, a okolnosti jeho upálení v Kostnici. Je potěšující, že na toto památné místo chodí i turisté z celého světa a průvodce v tištěné podobě jsou k dispozici ve více než tuctu světových jazyků. Opět jedna česká věc, na kterou můžeme být hrdi.

Vítek Formánek a Eva Csölleová, foto autoři

{phocagallery view=category|categoryid=192|limitstart=0|limitcount=0}